

Průvodce městem

Havlíčkův
Brod

Vítáme Vás v Havlíčkově Brodě

**Objevte kouzlo města s bohatým
historickým, kulturním a přírodním
odkazem.**

Vítejte v Havlíčkově Brodě,
malebném městě v srdci Vysočiny,
pyšícím se dvěma národními
kulturními památkami.
Okouzlí vás bohatou historií,
kulturou i půvabným náměstím
s jedinečnými dominantami.

Havlíčkův Brod nabízí nejen
pestré kulturní a sportovní vyžití,
ale také možnost klidných
procházek podél řeky Sázavy
či výletů do krásného okolí.
K oblíbeným cílům patří například
park Budoucnost s kaskádou
rybníků, které můžete objevovat
pěšky nebo na kole po zdejších
cyklostezkách.

Návštěvníci se rovněž mohou
těšit na zábavné recesistické
zážitky, jako je prohlídka středu
Evropy podle Jára Cimrmana
v Sázavské ulici. Po dni plném
objevování si můžete odpočinout
v útulných kavárnách nebo

restauracích a vychutnat si
pohostinnost a atmosféru
našeho města.

Havlíčkův Brod je také nositelem
významných nehmotných
kulturních tradic, mezi které
patří například Trhy řemesel
konané pravidelně 8. května
a 17. listopadu.

Havlíčkův dům

1

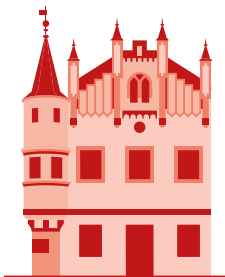
V horní části náměstí má dominantní postavení rohový dům s kamenným arkýřem a věžičkou. Stavebně se původně jednalo o dům pozdně gotický s dochovanou valenou klenbou a gotickými sklepy.

První písemné zmínky o domě jsou z roku 1581. V 17. století dvakrát vyhořel. Z konce tohoto století se v místnosti za arkýřem dochoval malovaný dřevěný strop. Ve dvoře domu se nacházela od 17. století sladovna, která byla roku 1804 přestavěna na patrový domek zbořený při asanaci města v 70. letech 20. století. V roce 1832 dům zakoupil otec Karla Havlíčka Borovského Matěj Havlíček, který nechal vypracovat plány na jeho rekonstrukci na první dvoupatrový

dům ve městě. Po požáru zvýšil roku 1861 stavitel *Martin Urban* nárožní arkýř a průčelí opatřil novogotickou výzdobou. V roce 1880 *Josefína Havlíčková* prodala dům Městské spořitelně. Ta nechala doplnit bohatší ornamenty do jeho průčelí. V roce 1920 město poskytlo dům muzeu za účelem vybudování expozice *Karla Havlíčka Borovského*. V současné době je dům spolu se sousední budovou sídlem *Galerie a muzea Vysočiny Havlíčkův Brod*.

*Nehřeš ústy
ani sluchem,
blahoslavení
jsou chudí
duchem.*

*K. H. Borovský
Epigramy*

Stará radnice

2

Významná historická budova, která se po rozsáhlé rekonstrukci v letech 2010–2024 zapsala mezi národní kulturní památky. Dnes budova nabízí nejen pohled do historie, ale také moderní prostory pro různé společenské události.

Soubor měšťanských domů

Radnice vznikla postupným spojením tří domů. Návštěvníka hned na několika místech zaujmou valené klenby mezi západním, středovým a východním domem.

Poznejte historii města

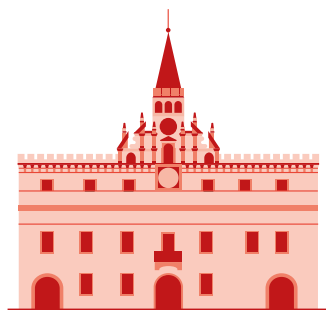
Historická expozice ukazuje střípky z historie města a jeho model, doplněný o interaktivní panely a videoprojekci. Prohlédnete si zde zajímavé předměty z různých období, které dokreslují život lidí ve středověku. Znatelným otiskem historických událostí, které postihly město, jsou i ohořelé stropy jako pozůstatek dvou velkých požárů z let 1662 a 1834.

Vstupte do světa inspirace

Galerie, umístěná v bývalém průjezdu z náměstí do dvora, nabízí příležitost pro profesionální i amatérské umělce. Výstavy zasazené do místa, kde na návštěvníky dýchne jedinečná atmosféra spojení historie a umění, přinášejí nevšední zážitek.

Za budovou Staré radnice se nachází klidná zahrada, trochu skrytá před zraky kolemjdoucích, ideální místo pro odpočinek a relaxaci během dne.

Kostel Nanebevzetí Panny Marie

3

Dominantou města, kterou najdete v horním rohu Havlíčkova náměstí, je kostel Nanebevzetí Panny Marie. Jeho počátky sahají až do 13. století. Během staletí byl nedílně spojen s historickým vývojem města.

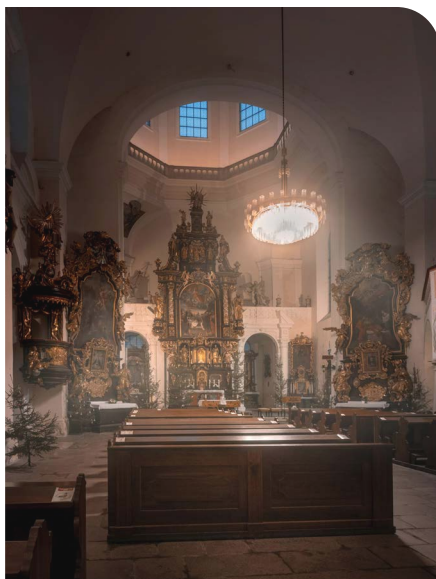
Historie a přestavby

Původně raně gotická stavba byla spravována Řádem německých rytířů až do dobytí města husity v roce 1422. Tehdy byl kostel značně poničen a poté postupně obnovován. V 17. a 18. století byla stavba obohacena o barokní prvky a výzdobu interiéru. V letech 1706–1709 byla postavena kupole nad presbytářem, zřízena zákristie a kaple. Tím kostel dostal zcela odlišnou dispozici. V současné době je jednolodní s valenou klenbou a kaplemi na severní straně.

Skrutý kus historie

Věž vysoká 51 metrů je nejen dominantou města, ale najdete zde i jeden z nejstarších českých zvonů — *Vilém*, ulitý v první polovině 14. století.

Na věži vidíte hned tři hodinové ciferníky. Raritou je ciferník dělený na 24 hodin, přenesený sem z Dolní brány, zbourané v 19. století.

Kláštevní kostel sv. Rodiny

4

Na konci Horní ulice za bývalými městskými hradbami se nachází areál augustiniánského kláštera s kostelem sv. Rodiny. Dosud je považován za nejkrásněji zdobený prostor v našem městě. Součástí kostela je unikátní kaple Božího hrobu, pravděpodobná kopie podoby hrobu v Jeruzalémě.

Kulturní využití

Kláštevní kostel se otevírá na kulturní a společenské akce. V místním muzeu je možné si domluvit jeho prohlídku. Nádherný barokní interiér hostí i svatby a bohoslužby. Historicky sloužil též jako školní kostel pro gymnázium.

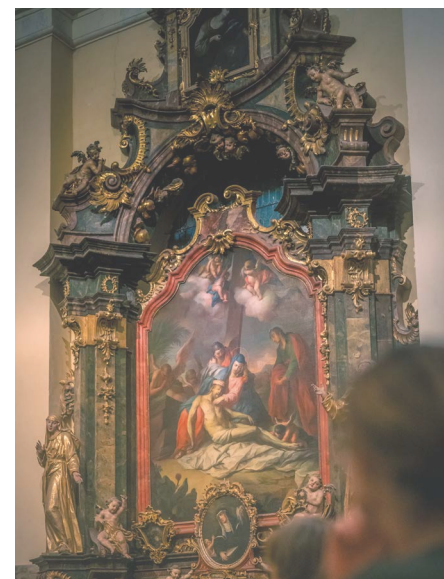
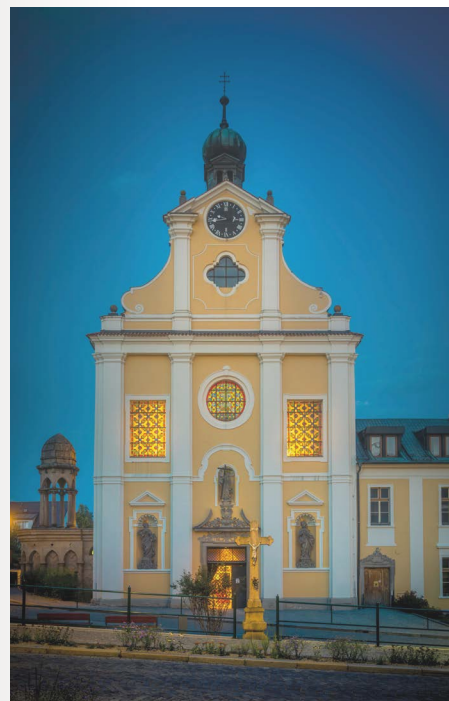
Jednoduchý interiér kostela pochází z první poloviny 18. století. Výraznou pečť mu vtiskl sochař a řezbář *Ignác Rohrbach z Chrudimi*. Je autorem hlavního oltáře sv. Rodiny s obrazem od *Siarda Noseckého* a také kazatelny. Vytvořil i unikátní oltář Pěti ran Kristových, jenž je symbolem augustiniánů a v Čechách existuje pouze tento exemplář. Oltářem se vchází do kaple Božího hrobu.

Výstavba a význam

Stavba vzniklá po třicetileté válce je spojená s rekatolizací původně nekatolického Německého (dnešního Havlíčkova) Brodu. Klášter byl domovem bosých augustiniánů, italského žebravého řádu, který do Čech přišel v 17. století. První provizorní kaple a řeholní dům byly postaveny v roce 1674. Klášter s kostelem sv. Rodiny byl vystavěn mezi lety 1679–1733.

V roce 1735 se augustiniáni ujali výuky na nově založeném gymnáziu. I když byl klášter za josefínských reforem zrušen, gymnázium se tam podařilo udržet — studovali zde např. *Josef Dobrovský*, *Karel Havlíček* či *Bedřich Smetana*. Po výstavbě nové školní budovy v klášterní zahradě se v roce 1908 výuka přesunula tam. Klášterní budovy jsou v majetku ČR a po desetiletí slouží státním úřadům. Na jejich chodbách si ve všední dny můžete prohlédnout vzácné barokní lunetové obrazy, dochované z původního kláštera.

Štáflova chalupa

5

Pozdně středověký předměstský dům čp. 2015, nazývaný Štáflova chalupa, je jednou z nejpozoruhodnějších architektonických památek města. Od roku 2010 je chráněna jako národní kulturní památka. Chalupu najdete v sousedství dalších významných objektů — Husova sboru a klášterního kostela sv. Rodiny s kaplí Božího hrobu.

Nejstarší dochovaná část objektu — vysoká dymná jizba s horním oknem, sloužícím pro odvod kouře — pochází patrně z druhé poloviny 16. století. Díky tomu se Štáflova chalupa řadí do nepříliš početné skupiny nejstarších dochovaných dřevěných obytných staveb. Díky svému působivému vzhledu, bohaté historii a kulturnímu významu zůstává výjimečnou památkou Havlíčkova Brodu.

Kulturní odkaz rodu Štáflů

Dům je symbolicky spjat s rodem Štáflů, jehož členové, malíři Arnošt (Ára) Štáfl a Otakar Štáfl, významně přispěli k uměleckému dědictví našeho regionu i Prahy. Rodina byla také známá svým zapojením do skautského hnutí, což dokládá poválečná proměna jedné místnosti chalupy ve skautskou klubovnu.

Chalupa působí jako by byla vystřihnuta z výjimečně věrohodné filmové středověké scenérie.

Městské opevnění & Štáflova bašta

6

Městské hradby patřily k nejvýraznějším prvkům středověkého Německého Brodu. Sloužily nejen pro ochranu města, ale také zajistily prostor pro rozvoj obchodu.

Městské opevnění bylo vybudováno po roce 1310 do obdélníku o rozměru 434 × 301 m. Do hradebních zdí byly později vestavěny bašty se střelnými a čtveřice nároží byla opatřena mocnými věžemi. Od severu se do města vcházelo tzv. Horní bránou, nad níž se do počátku 19. století vypínala čtyřhranná věž se čtyřbokou střechou, vysoká 47,5 metru (bourána roku 1814 a po roce 1837). U řeky Sázavy se vstupovalo do města po dřevěném mostě ústícím do Dolní brány (část zbořena 1820, zbytek po roce 1837). V západní části města stávala brána zvaná „Zubatá“, na východní straně se patrně nacházela čtvrtá městská brána. Z konce 15. století zůstaly dochovány hradební linie s baštami na východní straně městského jádra a také v jižní části města u řeky Sázavy.

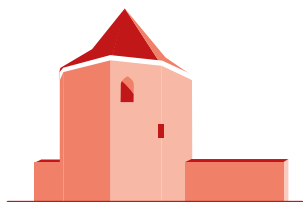

Otakar Štáfl, N. B. Náměstí v dešti,
Sbírka Galerie a muzea Vysočiny Havlíčkův Brod

*Náměty děl malíře
Otakara Štáfla tvořila
zátiší starých pražských
uliček a domů, malebné
slovenské Tatry či rodný
Havlíčkův Brod.*

Památník Otakara Štáfla

V roce 1957 byl v jedné z bašt v parku otevřen památník německobrodského rodáka, malíře Otakara Štáfla (1884–1945). Obsahuje originální předměty dokumentující jeho život. Najdete zde i Štáflovy plastické obrazy ze života Karla Havlíčka Borovského.

Střed Evropy podle Jára Cimrmana

7

Procházkou podél řeky z centra města můžete dojít k jedné ze zajímavostí Havlíčkova Brodu. Střed Evropy podle Jára Cimrmana je unikátním spojením vědecké recese a uměleckého díla.

Havlíčkův Brod je známý jako jedno z míst, kde se nachází „Střed Evropy“ podle odkazů českého génia Jára Cimrmana. Myšlenka vznikla na základě Cimrmanovy teorie, že taková místa bývají u Brodu. V katastru města byl objeven bod označený jako Střed Evropy, přičemž symbolické Centrum Europae má podobu uměleckého trychtýře, který má přijímat a vyzařovat energii. Tento recesistický projekt je spjat s humorem a odkazem Zdeňka Svěráka a Ladislava Smoljaka. Trychtýř v Sázavské ulici, vytvořený kovářem Martinem Štellerem, byl slavnostně odhalen 29. června 2002.

*Nezpochybňujte
prosím střed Evropy.
Ať máme alespoň
něco jistého.*

Jára Cimrman

Park Budoucnost

8

Park Budoucnost o rozloze 25 hektarů byl založen v roce 1889. Nabízí klidné procházky podél kaskády rybníků — je v ní Obora, Očko, Hastrman, Rantejch, Cihlár a další. Stín staletých stromů, romantické výhledy a přírodní scenérie dělají z parku ideální místo k odpočinku.

V městském parku se nachází kostel sv. Trojice, který tvoří šestiboká centrální stavba, a kaple sv. Kříže. Půjdete-li od kostela směrem ke Štálově baště, budeme procházet jednou z nejkrásnějších částí parku. Spojení městských hradeb, kostela a rybníků vyzývá k zastavení a odpočinku. V horní části parku se nachází aleje kolem sochy *Karla Havlíčka Borovského* a dřevěný altánek. Odtud je možno podél městských rybníků pokračovat až do lesoparku ve Vlkovsku.

Romantická projížďka

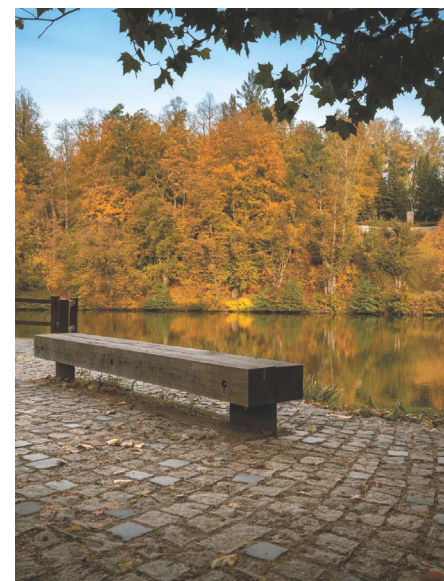
Objevte Havlíčkův Brod z jiné perspektivy. Vítaným zpestřením pro rodiny, přátele či páry je discgolf. Zavítáte tak do všech zakoutí, která byste možná přehlédli. V letní sezóně je možné si půjčit šlapadla a vyplout na rybník Hastrman. Zažijte pohodu, zábavu a nový pohled na krásný park.

Pomník Karla Havlíčka

Nad rybníkem Hastrman uvidíte pomník *Karla Havlíčka Borovského* tvořený mohutným žulovým podstavcem a bronzovou sochou v nadživotní velikosti. Nachází se zde také památníky padlých z první a druhé světové války a obětí holocaustu, připomínající smutné okamžiky našich dějin.

Secesní dřevěný altán

Nedaleko od pomníku *Karla Havlíčka* najdete dřevěný secesní altán z konce 19. století, jehož autorem je stavitel *Josef Šupich*. Tento unikátní architektonický skvost a součást veřejného městského parku je od roku 2016 zapsán mezi kulturní památky a nabízí romantické místo k odpočinku s krásným výhledem.

Osobnosti

Havlíčkův Brod je městem, kde se narodila či působila celá řada osobností. Nejslavnější z nich je bezpochyby Karel Havlíček Borovský, který se stal symbolem boje za svobodu slova a národní uvědomění.

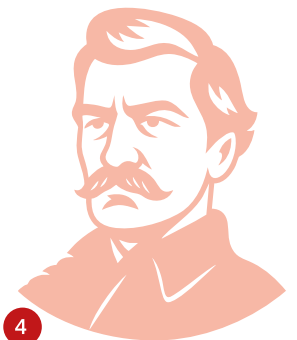
1

2

3

4

5

6

1 **Bohuslav Reynek** (1892—1971)
grafik, básník a překladatel

2 **Otakar Štáfl** (1884—1945)
akademický malíř, grafik,
tvůrce ex libris a ilustrátor

3 **Bedřich Smetana** (1824—1884)
hudební skladatel, student
brodského gymnázia

4 **Karel Havlíček Borovský** (1821—1856)
novinář, satirik, spisovatel

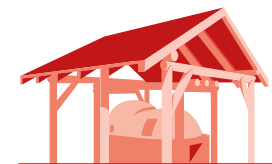
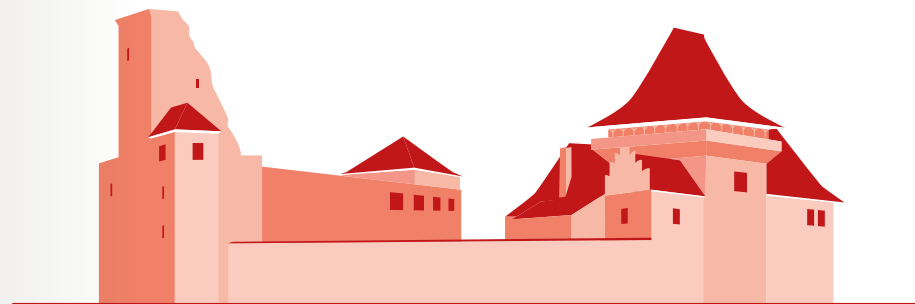
5 **Kateřina B. Kobzinová** (1673—1730)
zakladatelka brodského gymnázia

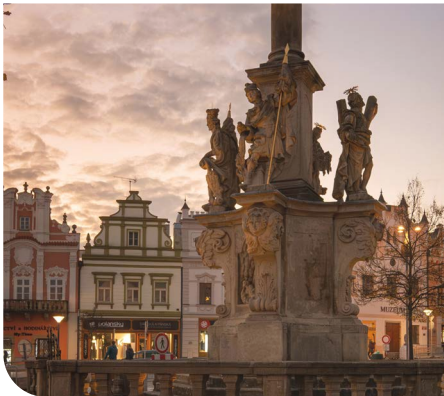
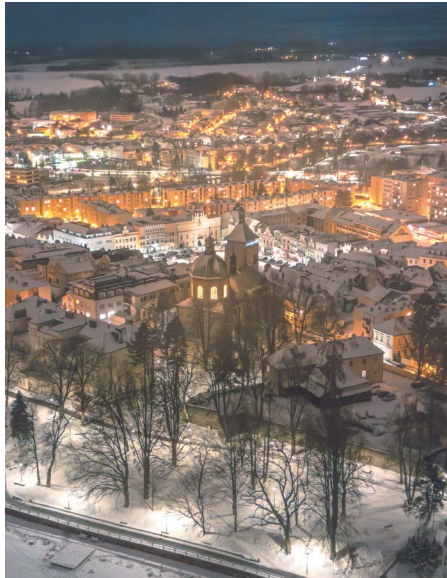
6 **Jan Václav Stamic** (1717—1757)
hudební skladatel, houslista,
koncertní mistr mannheimského
orchestru

Atraktivní místa

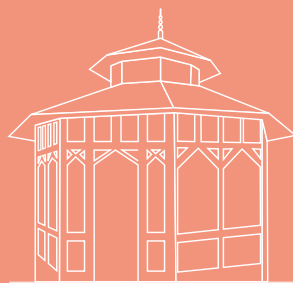
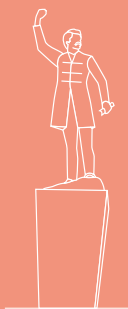
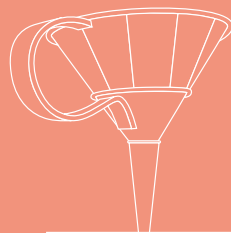
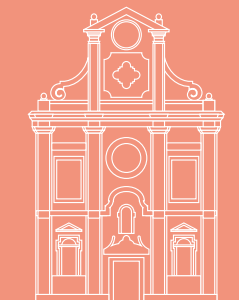
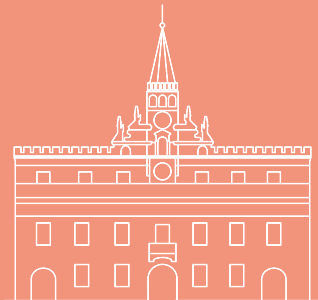

V Havlíčkově Brodě a jeho okolí najdete spoustu dalších zajímavých míst, která stojí za návštěvu. Patří k nim kostely sv. Kateřiny a sv. Vojtěcha, zámek Petrkov, hrad Lipnice, Národní památník odposlechu v lipnických zatopených lomech, lesopark Vlkovsko, zřícenina hradu Ronovec či funkční replika středověké sklářské pece.

Objevte kouzlo města s bohatým
historickým, kulturním a přírodním
odkazem.

Turistické informační centrum
Havlíčkovo náměstí 87
580 01 Havlíčkův Brod

+420 731 535 062
icentrum@mdko.cz
@tadyje_havlickovo

PODPOŘIL

Kraj Vysočina